

black flies activity observed in the morning (8-11 a.m.) and in the evening (6-9 p.m.), and the horse flies were active during the day (10 a.m. -17 p.m.). Seasonal activity of mosquitoes and black flies have two peaks of abundance in May and July, and in the seasonal activity of horse flies observed one peak of abundance from the middle of June until the middle of September. In general, different groups of midges attack from late April until mid-October.

Key words: Tabanidae, Culicidae, Simuliidae, fauna, abundance, distribution, daily activity, seasonal dynamics, Volodymyrets district of Rivne region.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беклемишев В.Н. Биоценологические основы сравнительной паразитологии. – М.: Наука, 1970. – 502 с.
2. Бошко Г.В. Гедзі. Diptera, Tabanidae. – К.: Наукова думка, 1973. – 207 с.
3. Кровососущие комары семейства Culicidae западных областей Украины / кол. Авт.: Виноград И.А., Дудкина М.С., Стовбун В.В. и др. // Эпидемическое значение кровососущих комаров. – К.: Здоров'я, 1977. – 119 с.
4. Кілочичка Н.П. Короткий визначник кровосисних комарів фауни України. – К.: Геопринт, 2008. – 90 с.
5. Кілочичкий П.Я., Кілочичка Н.П. Роль кровосисних комарів у формуванні паразитарного забруднення серидовища у м. Києв. // Науковий вісник Національного аграрного університету: зб. наук. праць / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – К.: [б. в.], 1997. – С. 29–32.
6. Сухомлін К.Б., Зінченко О.П. Мошки (Diptera: Simuliidae) Волинського Полісся Луцьк: РВВ “Вежа” ВДУ ім. Лесі Українки, 2007. – 308 с.
7. Теплюк В.С. Особливості фауни мошок Рівненського заповідника // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки, 2007. – № 11.– (Ч. 2). – С. 177–180.

УДК 591.471.4

РАРИТЕТНА КОМПОНЕНТА ФЛОРИ КІВЕРЦІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ЦУМАНСЬКА ПУЩА»

О.Я. Іванців, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ботаніки,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Україна;
В.В. Іванців, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри екології,
Луцький національний технічний університет, Україна

У статті розглянуто раритну компоненту флори Ківерцівського національного природного парку «Цуманська Пуща». На території національного природного парку, яка є центром фіторізноманіття південної частини Українського Полісся виявлено види, що підлягають охороні, вони представлені тут одним видом із Європейського червоного списку, 1 – із додатка 1 Бернської конвенції, 19 – із Червоної книги України, 12 – із обласного списку рідкісних видів. Також охарактеризовано види флори за категоріями рідкості.

Ключові слова: флора Ківерцівського національного природного парку «Цуманська Пуща»; види, що охороняються; рідкісні види; рекреаційний потенціал.

Постановка проблеми. В умовах постійно зростаючого антропогенного навантаження перебувають фітоценози, урбанофлора, флористичні комплекси агроценозів, які зазнають досить радикальних змін. Загальна несприятлива ситуація негативно

відбивається і на функціонуванні заповідних зон, заказників, природних парків, лісових та болотних угруповань.

Актуальність дослідження. Саме існування природоохоронних територій на тлі таких потужних антропогенних змін лише підтверджує неоціненне значення цих об'єктів, так і тих дослідницьких робіт, що проводяться на них вчені.

Одними із таких надзвичайно важливих природоохоронних територій є національні природні парки. Особливістю їх є те, що у них дозволено вільний доступ туристів. В Україні станом на сьогодні під територією національних парків знаходиться близько 10 000 км² (1,8 % усієї території).

Нашу увагу привернув створений указом Президента України у лютому 2010 року Ківерцівський національний природний парк «Цуманська Пуща». Не дивлячись на п'ятиріччя свого існування, вочевидь адміністративне функціонування його було розпочато зовсім нещодавно, а саме 1 жовтня 2015 року. Саме тоді була створена спеціальна адміністрація парку із штатною чисельністю у кількості 65 осіб, що розміщується у м. Ківерці Волинської області.

Метою дослідження є виявлення у складі флори Ківерцівського національного природного парку «Цуманська Пуща» видів, що потребують охорони на різних рівнях.

Виклад основного матеріалу. Ківерцівський національний природний парк "Цуманська пуща" створений на базі водно-болотних угідь і лісових масивів Ківерцівського району, на крайній межі Українського Полісся, що розташований у межиріччі Стиру і Горині. За фізико-географічним районуванням України територія належить до Цуманського району Волинської області – Волинське Полісся (зона мішаних лісів).

Рис. 1. Ландшафт національного природного парку восени

Територія парку характеризується різноманіттям видів ландшафтів та місцевостей, представників флори і фауни. Це оригінальний природний комплекс, який сформувався на більш багатих, ніж на півночі Полісся ґрунтах. Нині це давні дубові та сосново-дубові ліси, які утворюють своєрідний комплекс із болотами різних типів та ділянками лук по водотоках, чорновільшняками, заплавами річок. Цей природний комплекс зберігає надзвичайно багате біорізноманіття, тут наявні рідкісні види рослин і тварин, а болота вражають своєрідною

флорою та фауною. Тривалий час ці природні комплекси та їх фіторізноманіття залишалися не достатньо вивченими. Починаючи з 2002 р. фахівці Наукового центру заповідної справи Мінприроди України, Міжвідомчої комплексної лабораторії наукових основ заповідної справи НАНУ та Мінприроди України, Держуправління ОНПС в області, за участі співробітників інституту ботаніки ім. Холодного НАНУ, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: кафедр ботаніки та екології, Луцького національного технічного університету: кафедра екології проводять дослідження рослинного світу цього унікального масиву.

Флора цієї території є відносно молодою, адже процес її формування відбувався у післяльодовиковий період із різних ботаніко-географічних центрів. У цілому флора Українського Полісся, а досліджуваний національний парк є її частиною, включає близько 2000 видів, із них близько 1500 – види природної флори (Андрієнко, Шеляг-Сосонко, 1983). Внаслідок історичної молодості у флорі переважають кордонноареальні види, насамперед, ті, що знаходяться на південній межі ареалу. Що ж до ендемічних видів, то вони представлені незначною кількістю.

До складу флори Ківерцівського національного природного парку "Цуманська пуща" входить значна кількість видів рослин, що підлягають охороні на різних рівнях: вони занесені до Європейського Червоного списку, Додатка I Бернської конвенції, Червоної книги України, а також до списку рослин, що охороняються у Волинській області.

Проведеними обстеженнями та використаними літературними матеріалами на території нової природоохоронної установи виявлено значну кількість рідкісних рослин, а саме: 1 вид із Європейського Червоного списку, 1 – із додатка I Бернської конвенції, 19 – із Червоної книги України, 10 – з обласного списку рідкісних видів.

Рис. 2 Водно-лісові угіддя «Цуманської пущі»

Види з Європейського Червоного списку

На території Цуманської пущі виявлено один вид із списку – смілку литовську (*Silene lithuanica*). Це квітуча рослина з родини гвоздикових, що квітує в червні–серпні. Місцезростання цієї рослини пов'язані з піщаними ґрунтами. Зростає в соснових лісах, на галявинах та узліссях. Найбільша з виявлених на цій території популяція смілки литовської знаходиться в Горинському лісництві (кв. 47) у сосновому лісі.

Види з додатка I Бернської конвенції

Із цього списку на території Цуманської пущі виявлено зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus*).

Зозулині черевички справжні – одна із вишуканих природних лісових орхідей України. Це реліктовий вид, ареал якого охоплює велику частину Євразії. Скрізь ця рослина є рідкісною. Вид виявлено на освітленій ділянці у дубово-сосновому лісі у Ківерцівському лісництві (кв. 113). Зозулині черевички утворюють тут досить численну популяцію, хоча квітують не щороку.

Види з Червоної книги України

За матеріалами авторів із врахуванням літературних та гербарних даних, на території, що характеризується, виявлено 19 видів судинних рослин з Червоної книги України. Наводимо цей список:

- 1) астранція велика (*Astrantia major* L.),
- 2) береза низька (*Betula humilis* Schrank),
- 3) булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.),
- 4) верба чорнична (*Salix myrtilloides* L.),
- 5) вовчі ягоди пахучі (*Daphne sneorum* L.),
- 6) гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich.),
- 7) дрічок крилатий (*Genistella sagittalis* (L.) Gams.),
- 8) зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus* L.),
- 9) коручка чемерниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz),
- 10) коручка темно-червона (*Epipactis atrorubens* (Hoffm. ex Bernt) Schult.),
- 11) лілія лісова (*Lilium martagon* L.),
- 12) любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.),
- 13) любка зеленоквіткова (*Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb.),
- 14) осока затінкова (*Carex umbrosa* Host),
- 15) зозульки м'ясочервоні (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo),
- 16) зозульки Фукса (*Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soo),
- 17) підсніжник білосніжний (*Galanthus nivalis* L.),
- 18) плаун річний (*Lycopodium annotinum* L.),
- 19) цибуля ведмежа (*Allium ursinum* L.).

Астранція велика – центральноевропейський вид на північносхідній межі ареалу. Для Цуманського лісового масиву цей вид наводили Ю.Р. Шеляг-Сосонко (1980) та О.А. Блажко (1997, 2000) для території Партизанського лісництва. Професор Андрієнко вказує на виявлення трьох локалітетів: на узліссі дубово-грабового лісу в Партизанському лісництві (кв. 30), у Ківерцівському лісництві (кв. 6), в лісі біля ботанічної пам'ятки природи „Чистий дубняк” і в лісі біля м. Ківерці (Ківерцівське л-во, кв. 133). Вид утворює значні за кількістю екземплярів популяції, має добру життєвість, квітує.

Береза низька – рідкісний болотний вид флори України, льодовиковий релікт. На території пущі відомі два місцезростання цього виду. Одне з них виявлене на периферійній частині Чортового болота у 46 кв. Берестянського лісництва, друге – на болоті біля с. Яківці (ділянка прилягає до кв. 44 Горинського лісництва). Вид має добру життєвість і спостерігається тенденція до його поширення.

Булатка довголиста – європейсько-середземноморсько-західноазіатський вид. На Поліссі вид є рідкісним. На території Цуманської пущі єдине відоме нині місцезростання знаходиться в дубово-грабовому лісі Берестянського лісництва (кв. 10).

Верба чорнична – льодовиковий релікт. На території Цуманської пущі вид виявлено на мезотрофному болоті-блюдці у кв. 28 Берестянського лісництва.

Вовчі ягоди пахучі – третинний релікт, поширений у Центральній та Південній Європі. Для території Уманського лісу в літературі є дані про наявність виду в дубово-соснових лісах (Блажко, 1997) без конкретного зазначення місцезростань.

Гніздівка звичайна – лісова сапрофітна орхідея, яка живиться відмерлими рештками рослин, тому має не зелене, а жовтувате забарвлення. Це євро-сибірський вид. Зростає поодиноким або невеликими групами в тінистих, переважно грабово-дубових лісах. На території Дунайського масиву виявлена у Берестянському, Горинському, Ківерцівському, Мощаницькому лісництвах.

Дрочок крилатий – центральноевропейський та південноевропейський вид. У Цуманській пуші знайдений у 2003 році в „Лопатинській діброві” (кв. 30) на пустирищній луці на узліссі грабово-дубового лісу (Андрієнко та ін., 2005).

Зозулині черевички справжні подані вище як вид із Додатку I Бернської конвенції.

Коручка чемерниковидна – лісова орхідея з палеарктичним ареалом. У Цуманській пуші – спорадично всією територією.

Коручка темно-червона є більш рідкісною, ніж к. чемерниковидна. Євразійський вид, який трапляється на більшій частині України. На території Цуманської пуші відмічений у Лопатинській діброві (Партизанське лісництво, кв. 29) та в Ківерцівському лісництві (кв. 138).

Лілія лісова – це високодекоративна рослина, яка піддана антропогенному впливу. У Цуманському лісовому масиві спорадично трапляється всією територією, в основному в дубових та грабово-дубових лісах.

Любка дволиста – одна з поширених лісових орхідей. В Україні зростає переважно в лісовій зоні. Спорадично трапляється на узліссях, на луках та в лісах, поодиноким або невеликими групами.

Любка зеленоквіткова – європейсько-малоазійський вид. Виявлений в різних частинах Цуманської пуші. Порівняно з любкою дволистою більш тіньолюбний вид, трапляється переважно в широколистяних лісах.

Осока затінкова – центральноевропейський лісовий вид. У Цуманській пуші виявлена в Горинському, Ківерцівському, Звірівському лісництвах.

Зозульки м'ясочервоні – євразійський вид. Територія Цуманської пуші входить до території суцільного поширення виду. Тут його виявлено в заплаві р. Сичівки (Мощаницьке лісництво), на заболоченій луці в Партизанському лісництві (кв. 30) та в деяких інших місцях. (Андрієнко та ін., 2005)

Зозульки Фукса – євразійський вид на південній межі ареалу. На території Цуманської пуші є рідкісним. Виявлений на ділянці заболоченої луки у кв. 30 (вид. 6) Партизанського лісництва.

Підсніжник білосніжний – центральноевропейський лісовий вид. На території Цуманської пуші виявлений у вільховому лісі у кв. 22 Партизанського лісництва та в ясені-вільховому лісі у кв. 7 Цуманського лісництва. Потерпає від винищення квітів.

Плаун річний – палеарктичний вид на південній межі ареалу. На території Цуманської пуші відмічений на ділянках соснових лісів чорницево-зеленомохових Берестянського (кв. 26-28), Сильненського (кв. 2), Звірівського лісництв, а також у сосново-дубовому лісі чорницевого у Горинському лісництві (кв. 23).

Цибуля ведмежа – вид, ареал якого охоплює територію від Західної Європи до Кавказу. У Цуманській пуші вид виявлено у вільховому лісі в Лопатинській діброві (Партизанське лісництво) та в ясені-вільховому лісі у кв. 7 Цуманського лісництва.

Види зі списку видів, що охороняються у Волинській області.

Список рослин, які охороняються у Волинській області, затверджено рішенням Волинської обласної ради від 18.08.2000 р. дирекцією парку вказано, що на території виявлено місцезростання 12 видів.

На даний момент нами та за даними Андрієнко виявлено 10 видів із цього списку:

- 1) багатоніжка звичайна (*Polypodium vulgare*),
- 2) вужачка звичайна (*Ophioglossum vulgatum*),
- 3) голокучник дубовий (*Gymnocarpium dryopteris*),
- 4) клопогін європейський (*Cimicifuga europaea*),

- 5) косарики черепитчасті (*Gladiolus imbricatus*),
- 6) латаття сніжно-біле (*Nymphaea Candida*),
- 7) м'ята блошина (*Mentha pulegium*),
- 8) петрів хрест лускатий (*Lathrea squamarid*),
- 9) півники сибірські (*Iris sibirica*),
- 10) смілка литовська (*Silene lithuanica*).

Багатоніжка звичайна в Україні зростає на затінених скелях, рідше на ґрунті в лісах. У Цуманській пущі знайдена на узліссі в старій діброві (Мощаницьке лісництво, кв. 45).

Вужачка звичайна – реліктова папороть 5–10 см заввишки. Місцезростання цієї папороті пов'язані з вологими луками, її можна побачити серед чагарників, на узліссях. У Цуманській пущі зростає на луках у заплаві р. Кормин.

Голокучник дубовий. Цю невелику лісову папороть ще називають „папороть Ліннея” на честь видатного шведського натураліста. У Цуманській пущі її куртини відмічено у кв. 27 Горинського лісництва, на терасі р. Путилівки, в ур. Папики (Мощаницьке лісництво, кв. 45).

Клопогін європейський – палеарктичний реліктовий вид з розірваним ареалом. Це велика, до 2 м заввишки, рослина з неприємним запахом. В Україні скрізь є рідкісною. На території Цуманської пущі виявлена у світлому дубовому лісі у кв. 27 Горинського лісництва.

Косарики черепитчасті – рідкісна декоративна рослина вологих місцезростань. На території Цуманської пущі відмічена лише один раз на вологих луках у Горинському лісництві.

Латаття сніжно-біле – водна рослина, в Україні трапляється в основному на Поліссі та на півночі Лісостепу. У Цуманській пущі зростає у р. Кормин та в деяких ставках. Місцями утворює фрагменти угруповань.

М'ята блошина – центральноєвропейський вид, в Україні зрідка зростає по берегах водойм та на заплавах луках на заході України та в Криму. У Цуманській пущі виявлена на заболочених луках Муравищенського та Сокиричівського лісництв.

Півники сибірські зростають у вологих та заболочених місцях, найчастіше у заплавах річок. У Цуманській пущі поодинокі відмічені в Лопатинській діброві на вологих луках серед лісу.

Петрів хрест – це рослина-паразит, яка паразитує переважно на коренях ліщини і граба. Росте в листяних лісах.

Плющ звичайний – вічнозелена ліана. Трапляється переважно в листяних лісах. Надає перевагу ґрунтам, багатим на карбонати і кальцій. У досліджуваному національному парку виявлений в одному місці – у грабово-дубовому лісі у Лопатинській діброві, його пагони лежали на землі.

Рівноплідник рутвицелистий – центральноєвропейський вид, поширений переважно в широколистяних лісах. У Цуманській пущі трапляється в грабово-дубових, ясених, осикових і вільхових лісах на ділянках з багатими ґрунтами, які пов'язані з пониженими місцями, по всій території.

Крім наведених вище видів міждержавної, державної та регіональної охорони, на території Цуманського лісового масиву виявлено низку видів, які є рідкісними або малопоширеними і заслуговують на охорону.

До таких видів належать:

- гвоздика стиснуточашечкова (*Dianthus stenocalyx*),
- дзвоники оленячі (*Campanula cervicaria*),
- жимолость пухната (*Lonicera xylosteum*),
- кадило сарматське (*Mellitis sarmatica*),
- костриця найвища (*Festuca altissima*),
- купальниця європейська (*Trollius vigoraesii*),
- латаття біле (*Nymphaea alba*),
- малий комонник зігнутий (*Succisella inflexa*),

- орлики звичайні (*Aquilegia vulgaris*),
- стародуб широколистий (*Laserpitium latifolium*).

Наведені види доцільно занести до списку видів, які охороняються у Волинській області, а кострицю найвищу і жимолость пухнату – до списку рідкісних рослин Українського Полісся.

Без сумніву, під час подальшого вивчення багатого та різноманітного рослинного світу Цуманської пуці буде виявлено як нові рідкісні види, так і нові локалітети рідкісних видів флори.

Висновки Територія Ківерцівського національного природного парку "Цуманська пуца" є центром фіторізноманіття південної частини Українського Полісся. Види, що підлягають охороні представлені тут – 1 вид з Європейського Червоного списку, 1 – з додатку 1 Бернської конвенції, 19 – з Червоної книги України, 12 – з обласного списку рідкісних видів.

Територія новоствореного НПП має значний рекреаційний потенціал. Парк розташований в межах Степанського курортного району, який характеризується наявністю значних площ хвойних, березових та дубових насаджень. Курортними чинниками даного району є сприятливі кліматичні умови, лікувально-торфові грязі та мінеральні води (с. Журавичі, с. Сильне, с. Грем'яче). Ківерцівський НПП „Цуманська пуца” є перспективним для розвитку екологічного, зеленого та краєзнавчого туризму.

О.Я. Иванцив, В.В. Иванцив. Раритетная составляющая флоры Киверцовского национального природного парка «Цуманская пуца». В статье рассмотрено раритетную составляющую флоры Киверцовского национального природного парка «Цуманская пуца». На территории национального природного парка, которая является центром фиторазнообразия южной части Украинского Полесья выявлено виды, которые охраняются. Они представлены здесь 1 видом из Европейского Красного списка, 1 – из дополнения к 1 Бернской конвенции, 19 – из Красной книги Украины, 12 – из обласного списка редких видов. Также охарактеризированы виды флоры по категориям охраны.

Ключевые слова: флора Киверцовского национального природного парка «Цуманская пуца», виды, которые охраняются; редкие виды; рекреационный потенциал.

O.Y. Ivantsiv, V.V Ivantsiv, Vintage components flora plants Kivertsi National Park "Tsumanska Forest".

On the basis of the results of the reserches of populations of some rare species of flora Kivertsi National Park "Tsumanska Forest" analyzed the viability of their populations and conservation perspectives. Particular attention was focused on the study of the viability of populations of rare species of European Red List *Silene lithuanica* Zapat.

Besides identification of prospects for further research in this study area. Also set, and other protected species that grow on the territory of Kivertsi National Park "Tsumanskaya Forest" (indicating the growth places), which is the center phytodiversity in the southern part of Ukrainian Polissya 1 - from Annex 1 of the Berne Convention, 19 - from the Red Book of Ukraine , 12 - from the regional list of endangered species population that should be investigated. Also oharakteryzyrovany types флоры by category protection.

Key words: flora Kivertsy National Park "Tsumanska Pusha"; Protected species; rare species; recreational potential.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андриенко Т.Л., Шеляг-Сосонко Ю.Р. Растительный мир Украинского Полесья в аспекте его охраны. – Киев: Наук. думка, 1983.– 216 с.

2. Біорізноманіття Цуманської пуці та питання його збереження // Під заг.ред Т.Л. Андрієнко та М.Л. Клестова. – К.: Фітосоціологічний центр, 2004. – 136 с.
3. Блажко О.А. Цуманська пуца – запроєктований природний ландшафтний парк // Наук, вісник ВДУ. – 1997. – Т.1. – С.37–41.
4. Блажко О.А. Аналіз флори Цуманської Пуці// Природні ресурси, екологія та охорона здоров'я Полісся. – Вип III. – Луцьк, 2000. – С. 17–21.
5. Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона // Під заг. ред. Т.Л. Андрієнко. – К.: Фітосоціологічний центр, 2006. – 316 с.

УДК 712.4 (477.82)

АНАЛІЗ СТАНУ ТА РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ ЗОН ОБМЕЖЕНОГО КОРИСТУВАННЯ М. ЛУЦЬК

Н.П. Ковальчук, кандидат сільськогосподарських наук,
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна

У статті подано результати аналізу стану та розвитку зелених зон обмеженого користування міста Луцьк. Визначено вказані зелені зони міста, а також проведено інвентаризацію їх насаджень та визначено найбільш поширені дерева та куці. Зазначено проблеми зелених насаджень в урбогенних умовах. Виділено необхідну умову покращення стану та розвитку міських зелених зон обмеженого користування.

Ключові слова: зелена зона, зелені насадження, обмежене користування, ступінь озелененості, міське середовище, інвентаризація, дерева, чагарники.

Постановка проблеми. Велике значення відіграють зелені зони обмеженого користування у покращенні клімату міського середовища та зменшенні його негативного навантаження на людський організм.

До обмеженого користування відносяться насадження на територіях житлових і громадських будинків, шкіл, дитячих закладів, промислових підприємств, спортивних споруд, закладів охорони здоров'я.

Сьогодні багатоквартирна забудова м. Луцьк має нормативну площу зелених насаджень на рівні 45%–50% від загальної площі забудови. Це переважно прибудинкові смуги та озеленення дворів. Ступінь озелененості промислових і комунальних підприємств ще нижчий і дорівнює 30%, що викликає значне занепокоєння.

Актуальність наших досліджень зумовлюється, як свідчать літературні дані, необхідністю подальшого вивчення стану та розвитку зелених зон обмеженого користування м. Луцьк, з метою пошуку ефективних шляхів їх покращення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На даний час проведено багато досліджень, щодо стану та розвитку міських зелених зон як загального і обмеженого користування, так і зон спеціального призначення. Вказані проблеми розглянуто у працях як вітчизняних авторів: Кучерявого В.П. – “Зелена зона міста”, “Урбоекологія”, “Фітомеліорація”, “Природне середовище міста”; Курницької М.П. – “Особливості життєдіяльності деревних порід в урбогенних умовах великих міст”; Ковальчук Н.П. “Еколого-біологічні проблеми зелених насаджень м. Луцька”, так і зарубіжних: Вергунов А.П. – “Архітектурно-ландшафтна організація великого міста”; Sukopp H., Wittig R. “Stadtökologie”, однак ціла низка питань залишається невирішеними.

Мета дослідження полягає у вивченні міських зелених зон та проведенні аналізу сучасного стану та розвитку зелених зон обмеженого користування м. Луцька.